

CURES PAL·LIATIVES I QUALITAT DE VIDA A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA. RESPOSTES EDUCATIVES (PID2020-114712RB-I00)

PROPOSTA PER EDUCACIÓ INFANTIL

OBJECTIUS:

- Indagar d'on venim i conèixer els membres de la nostra família
- Treballar les emocions de tristesa i frustració davant els dols menors
- Identificar esdeveniments i objectes rellevants del passat personal, per tal de treballar passat i present

CONCEPTES: Universalitat

Altres conceptes: el pas del temps, els membres de la nostra família, les emocions que provoquen els dols, les primeres estratègies de gestió d'emocions.

La proposta es pot expressar de manera que facilitin el plantejament del tema. Un cop encetat es poden plantejar les preguntes a mesura que la conversa avança

PREGUNTES: *Tots ens morim? Quin record tenim de dols menors (abandonament del xumet, canvi d'escola, etc.)? Quants padrins i padrines tenim? Com ens vam sentir quan vam perdre una mascota o un objecte especial i com ens sentim ara?*

Serà bo tenir clar que en aquesta etapa les preguntes solen ser repetitives. Cal respondre de manera que ens ajustem a allò que ens demanen, amb respostes breus, que evitin els eufemismes, tot explicant les diferències entre morir i dormir, i compartint emocions amb els infants.

CONTE: L'arbre dels records.

https://www.youtube.com/watch?v=0EEVS5EaNkE&list=PLTK_1PTqTsJXGsttaSAGodsUgWB3jH_CH

Aquest conte serveix de model per conversar sobre la mort. En el conte s'anomena la mort i permet reflexionar sobre ella i les emocions associades al dol. A la història, els amics del Guineu, un a un, es va reunint per recordar la vida amb ell. En un moment donat, s'adonen que on ha mort el guineu està començant a créixer una planta, i que com més records contem i com més sentem, més creix. Acaba essent l'arbre més gran del bosc. "L'amor no s'acaba amb la mort".

Amb tot, abans de contar el conte caldria introduir les idees prèvies sobre el contingut de la història ja que ajuda al docent a situar-se i augmentaria la connexió posterior amb experiències viscudes.

CONVERSA: Què creus que li ha passat a la guineu? Com creus que se sentia? I els seus amics, com es sentien? Com us heu sentit vosaltres?

CAPSA DELS RECORDS ESPECIALS: Al fil de la història anterior, i centrat en el paper dels records, es proposa la creació de "La capsa dels records especials". En aquesta capsa amb ajuda de la família inclouran una selecció d'objectes personals representatius del seu passat. Poden posar també fotos de quan varen néixer i d'ara. Per exemple, poden portar alguna joguina a la qual li tinguessin especial afecte, algun objecte que representa la seva etapa de nadó com un xumet o un peüç, o alguna cosa que, relacionada amb els inicis d'una activitat, és encara important en el present.

L'inici de la proposta es pot realitzar a partir d'imatges o pictogrames d'emocions, sobretot amb els més petits, ja que és més fàcil identificar-se amb una imatge i llavors parlar, que fer-ho directament. La conversa pot girar al voltant de tres interrogants: Heu perdut mai alguna cosa que us agradava molt? Què va sentir en aquell moment? Què us va ajudar a sentir-vos millor després?

En finalitzar l'activitat, es poden plantejar nous interrogants que convidin a reflexionar sobre la seva pròpia capsula dels records: Què has posat dins la teva capsula i per què és especial per a tu? Què vàreu sentir quan vàreu deixar el xumet a casa? Què vos costava? Com ho féreu? Hi ha alguna cosa que t'ajudi a sentir-te millor quan estàs trist/a?

ACTIVITAT PER CONEIXER ELS MEMBRES DE LA FAMÍLIA: Els infants faran un dibuix dels membres de la seva família, mostrant qui són, què fan i què els agrada. També es pot recollir imatges, d'abans i ara, fer-ne una classificació, ordenació, el pas del temps és massa abstracte a infantil i necessita poder veure'l representat al màxim possible. Poden fer hipòtesis dibuixant com pensaven que eren i comparar-ho amb imatges dels padrins quan eren petits. Tot plegat tindrà més sentit. I se podria acabar amb hipòtesi de futur: Com pensam que serem o seran pares i padrins d'aquí a uns anys?

Una altra alternativa, potser realitzar una conversa senzilla per ajudar els infants a començar a entendre que tots creixem i canviem amb el pas del temps: Qui viu amb vosaltres a casa?, què els agrada fer als vostres pares, germans o padrins?,.

Conversa final: Després de dibuixar, es farà una conversa perquè els infants pensin sobre com canvien les persones amb el pas del temps:

- Com creieu que eren els vostres pares quan eren petits? Què feien? • I els vostres padrins, també van ser nens com vosaltres! Com creieu que eren? • Vosaltres també creixereu. Com penseu que sereu quan sigueu grans?

TALLER DELS PADRINS I PADRINES (o FIGURA DE REFERÈNCIA): Amb la col·laboració de la família, es demanarà als padrins i padrines que preparin una capsula de vida. Aquesta capsula ha de contenir:

- Fotos de diferents moments importants de la seva vida (quan eren petits, quan van tenir fills i quan van tenir nets). Això ajudarà els infants a visualitzar el pas del temps i la història familiar.
- Objectes especials o records que tinguin un significat personal i que representin les coses que més els agraden i els donen alegria de viure. Pot incloure llibres, joguines antigues, instruments musicals, o qualsevol cosa que sigui important per a ells.

Alguns dels padrins i padrines vindran a l'aula per fer una presentació de la seva

capsa de vida.

Conversa inicial:

- Què fan els padrins i les padrines?
- Heu parlat alguna vegada amb els vostres padrins o padrines sobre quan eren petits?
- Com creieu que eren?
- Què penseu que els agrada fer als vostres padrins i padrines?

Conversa final:

- Com us heu sentit després d'escotar les històries dels padrins i padrines?
- Què us ha sorprès més de les coses que feien els padrins quan eren petits?
- Quina creieu que és la cosa més important que us han ensenyat els vostres padrins avui?

CONTRIBUCIÓ A LA MOSTRA/EXPOSICIÓ DEL CENTRE: A partir de les capses del records i dels tallers dels padrins es teixís el Tapis de la vida i com a producte per "quedar" al centre educatiu, ens podem inspirar en l'experiència "Teixint el tapís de la vida" (Martínez Vérez, 2016).

Les famílies (inclosos els padrins) i els alumnes participen col·laborant amb un objecte o imatge que han inclòs a la "caixa de vida", una selecció d'elements plens de significat personal. Aquests objectes representen connexions profundes per a cada infant. Com a part de l'activitat, es pot crear un gran tapís o mural que cobreixi una paret del centre, on es vagin unint els objectes amb un fil vermell. Aquest fil vermell té el seu origen en una llegenda japonesa que simbolitza el destí: un fil invisible que connecta les persones destinades a trobar-se, sense importar el temps, el lloc o les circumstàncies. Encara que el fil es pugui enredar o tensar, mai es trencarà.

A través d'aquesta representació col·lectiva, els infants, guiats per la seva pròpia expressió verbal i gestual, podran compartir com se senten vinculats a aquests objectes o a les persones que evoquen, abordant de manera simbòlica i emocional el tema de la pèrdua i la connexió.